

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. VI. Corollaria præcedentis doctrinæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

mentum; vel si de justificatione quæ sit in Sacramento fiat sermo, solum intendunt charitatem concomitantem ad justificationem requiri; quia nimirum licet dum peccator justificatur in Sacramento, non supponatur necessario diligens Deum super omnia, ex vi tamen Sacramenti constituitur talis, non actu, sed habitu, quia in eius susceptione charitas habitualis ei infunditur.

§ VI.

Corollaria præcedentis doctrina.

66. **E**X dictis confutata manet aliquorum sententia, qui asserunt, attritionem sufficere quidem ad valorem Sacramenti, non tamen ita ut ex ea sequantur immediate justificationem, sed quia vi Sacramenti penitens ex actu imperfecto attritionis transit infallibiliter ad actum perfectum contritionis, ut ad proximam dispositionem ad gratiam. Nam Tridentinum supra citatum non dicit attritionem esse sufficientem ad obtinendam contritionem, sed ad gratiam in Sacramento penitentia impetrandam disponere, quod de proxima dispositione intelligendum esse supra ostendimus; quia alioquin non bene compararet attritionem in Sacramento, cum contritione extra Sacramentum. Adde quod, Concilium loquitur de impetratione ineffabili, qualis est illa quæ habetur per Sacramentum. At omnis qui cum attritione accedit ad Sacramentum, non elicit infallibiliter actum contritionis, ut experientia constat, plures enim cum sola attritione ad Sacramentum accedentes, post absolutionem à peccatis, majorem de illis dolorem non sentiunt quam antea: Ergo &c.

67. Refellitur etiam ex dictis aliorum opinio, qui existimant requiri ad hoc Sacramentum attritionem quæ existimetur contritio. Nullus enim tenetur ad Sacramentum accedere cum majori dispositione quam de facto requiratur, ut patet in Baptismo, Eucharistia, & aliis Sacramentis. Sed re ipsa sola attritio requiritur ad Sacramentum penitentia, ut supra ostensum est: Ergo non est necessaria puta contritio, sed sufficit attritio etiam cognita & putata attritio.

68. Confirmatur: Si ad hoc Sacramentum necessaria esset attritio existimata contritio, illud non esset Sacramentum mortuorum, quia homini sibi conscio peccati mortalis nunquam liceret ad illud accedere, sed semper requireretur quod existimaret se esse vivum per gratiam.

69. Confirmatur amplius: Illa existimatio falsa ad hoc solum potest deservire, ut homo succedendo ad hoc Sacramentum cum sola attritione, excusetur à transgressione præcepti: At nullibi extat præceptum de non accedendo ad hoc Sacramentum cum sola attritione: Ergo non requiritur quod attritio existimetur contritio. Major patet, cum enim existimatio illa sit error, non potest esse dispositio, vel per se conducere ad disponendum hominem ad gratiam: Ergo ad hoc solum potest deservire, ut homo accedendo cum sola attritione, excusetur à transgressione præcepti. Minor verò suadet, quia tale præceptum nullibi habetur, neque in Scriptura, neque in Conciliis, neque in Patribus, neque in Traditione, neque ex ipsa hujus Sacramenti institutione colligitur, imò potius oppositum; cum enim hoc Sacramentum sit institutum ad conferendam primam gratiam, ac propterea Sacramenta mortuorum appellerentur, verisimile non est, Christum voluisse nos obligare ut ad illud accederemus cum contritione putata. Adde quod, si Christus po-

nitentem obligaret ad contritionem putatam, obligaret ad falsum, cum talis existimatio falsi sit, ac difformis objecto: Sed hoc dici nequit. Ergo nec illud.

Demum ex supra dictis colligitur, præceptum confessionis in lege Evangelica, successisse præcepto contritionis, non illud abrogando, sed in seipsum commutando, ita ut præceptum confessionis non obliget, quando præceptum contritionis servari potest. Pater hoc corollarium ex Tridentino loco supra §. 13. citato, ubi dicitur quod contritio quæ charitate perfecta hominem reconciliat Deo, prius quam Sacramentum penitentia actu suscipiatur, omni tempore necessaria ad impetrandam veniam peccatorum. Attritio verò, quæ per se peccatorem ad justificationem perducere nequit, cum ad Dei gratiam in Sacramento penitentia impetrandam dispare. Quibus verbis non obscure innuitur, contritionem perfectam, quæ peccatorem etiam sine Sacramento actu suscepto justificat, necessariam fuisse ante institutionem Sacramenti penitentia, eique in lege nova successisse attritionem, quæ cum Sacramento penitentia præstat quod antea præstabat contritio.

ARTICULUS IV.

Qualis requiratur attritio ad effectum hujus Sacramenti?

Dico primò, ad effectum hujus Sacramenti requiritur attritio vera, & non sufficiens apprensus seu existimata.

Probatur breviter: Attritio est materia hujus Sacramenti, sicut aqua est materia Baptismi: Sed ad valorem Baptismi requiritur vera aqua, & non sufficit apprensus seu existimata: Ergo patet ad valorem & effectum Sacramenti penitentia necessaria est vera attritio, & non sufficiens apprensus seu existimata. Ex quo inferes, falsam esse aliorum Casuistarum sententiam, qui docent ad hoc Sacramentum sufficere posse voluntatem confitendi, & recipiendi absolutionem, ab omni homini dolore, dummodo penitens nullum actum habeat quo formaliter vel virtualiter adheret peccato: voluntas enim confitendi, & recipiendi absolutionem, præcisè sumpta, non est vera attritio.

Dico secundo, ad recipiendum effectum hujus Sacramenti, necessaria est attritio supernaturalis, quæ revera fit talis unde non sufficit attritio naturalis, quæ supernaturalis existimatur.

Prima pars probatur tum ex Tridentino scilicet cap. 4. dicente attritionem quæ peccatorem disponit ad gratiam in hoc Sacramento impetrandam, esse donum Dei, & Spiritus Sancti impulsus: quæ non conveniunt attritioni naturali. Tum etiam ratione fundamentali: Attritio enim ad hoc Sacramentum requiritur potest considerari, vel ut remotio peccati, vel ut dispositio ad gratiam: Sed quocumque ex his duobus modis consideretur, debet esse supernaturalis. Ergo &c. Major quoad secundam partem evidens est, quia dispositio debet ejus esse ejusdem ordinis cum forma ad quam disponit. Probatur verò quantum ad primam: Attritio enim ut est remotio peccati, debet retrahere omnem eversionem quam per peccatum peccator contraxit; unde cum in statu elevationis naturæ humanæ ad ordinem supernaturalem, homo per peccatum avertitur à Deo non solum ut à fine naturali, sed etiam supernaturali, illius retrahatio debet esse aliquo modo conversio ad finem etiam supernaturalem, subindeque supernaturalis.